

Tematické okruhy otázek ke SZZ NMgr. Historie se specializacemi

Společný základ

- 1) Škola Annales a proměny evropské historiografie 20. století
 - 2) Vlivy sociologie v moderní historiografii
 - 3) Kulturní antropologie a její vlivy v historiografii, mikrohistorie a historická antropologie
 - 4) Lingvistický obrat a poststrukturalistická historiografie
 - 5) Prostorový obrat a vizuální obrat v historiografii
 - 6) Paměťová studia
 - 7) Dějiny genderu, dějiny maskulinity a queer studies
 - 8) Environmentální historiografie a non-human history
 - 9) Nový materialismus a jeho vliv na historiografii
 - 10) Postkoloniální studia
-

Dějiny literární kultury

- 1) Obrozenský mýtus v české společnosti a literární kultuře 19. století; český literární romantismus a biedermeier
 - 2) Od májovců k lumírovcům: generační spory o realismus a vlastenecky výchovnou tendenčnost národní literatury; český kritický diskurs 2. poloviny 19. století: osobnosti, témata, polemiky
 - 3) Od Rettigové po Krásnohorskou: česká spisovatelka v kultuře 19. století
 - 4) Hlavní žánrové a tematické tváře realistické a naturalistické prózy konce 19. století; nové umělecké směry – literatura 90. let 19. století a počátku 20. století: první česká moderna
 - 5) Proměny české poezie od 10. do 40. let 20. století; česká knižní kultura v souřadnicích nových uměleckých směrů
 - 6) Narativní proměny české meziválečné prózy
 - 7) Poválečná česká literatura: 40. až 60. léta; alternativní kultura v době tzv. normalizace, včetně českého poválečného exilu; časopisy a nakladatelství
 - 8) Podoby a funkce literární kritiky v kulturním životě za tzv. normalizace a po roce 1989; český literárněvědný diskurs po roce 2000: mezi vědou, kritikou a publicistikou
 - 9) Nejvýraznější podoby a hlavní vývojové tendence současné české poezie
 - 10) Nejvýraznější podoby a hlavní vývojové tendence současné české prózy
-

Gender history

- 1) Od dějin žen k gender history – teorie, koncepty a východiska oboru
- 2) Koncepty a metodologie genderové analýzy v sociologii, kulturní antropologii a lingvistice
- 3) Problematika genderových vztahů ve středověku a raném novověku
- 4) Kontury ženské emancipace v 19. a 20. století (spolky, vzdělání, částečně profese, 1., 2. a 3. vlna feminizmu, koncept oddělených sfér apod.)
- 5) Proměny femininity a maskulinity ve 20. století (politika, spolkové aktivity meziválečné, zaměstnanost, vývoj po roce 1948)

- 6) Životní cykly pohledem historické antropologie – dětství, manželství, stáří
 - 7) Sexualita a reprodukce (včetně LGBT+ a mateřství)
 - 8) Tělo a tělesnost – zrození biomoci a problematika normativity femininity a maskulinity
 - 9) Literatura a umění perspektivou genderu (ženy objekty, mecenát, ženy autorky, feministická literární kritika, genderová revize konceptu kánonu a dějin umění)
 - 10) Men's studies a dějiny maskulinit – vznik a vývoj oborů, základní koncepty (krize maskulinity, hegemonní maskulinita)
-

Kulturně-historická studia

- 1) Základní typy pramenů k dějinám společnosti v pozdním středověku a v raném novověku
 - 2) Proměny panovnické moci a její reprezentace v pozdním středověku a v raném novověku
 - 3) Šlechta v pozdním středověku a raném novověku I.: urozenost, šlechtická hierarchie, majetek a kariéra
 - 4) Šlechta v pozdním středověku a v raném novověku II.: životní styl a každodenní život, sídla, slavnosti, paměť
 - 5) Duhovenstvo v pozdním středověku a v raném novověku: církevní elity, řeholní klérus, farní síť a jejich proměny v 15. až 18. století
 - 6) Města a měšťané v pozdním středověku a v raném novověku: klasifikace měst, obyvatelstvo měst, městská samospráva, všední i sváteční dny ve městech
 - 7) Svět venkova a lidí na okraji společnosti
 - 8) Sociální sítě v pozdním středověku a v raném novověku
 - 9) Vznik moderní společnosti v českých zemích 19. století
 - 10) Nacionalismus a antisemitismus v české společnosti 19. století
-

Kulturně-historická studia slovanských zemí

- 1) Charakter slovanské archaické kultury
 - 2) Slovanské historické prameny ve středověku
 - 3) Regiony a centra slovanských kultur
 - 4) Podoby humanismu a renesance ve slovanské Evropě
 - 5) Barokní kultura u Slovanů
 - 6) Utváření moderního národa ve slovanských zemích
 - 7) Začátek a vývoj emancipačních hnutí ve slovanských zemích
 - 8) Moderna ve slovanských kulturách
 - 9) Slovanská kulturní emigrace po roce 1945
 - 10) Vývoj filmové kultury ve slovanských zemích ve 20. století
-

Péče o kulturní dědictví

- 1) Hmotná kultura a způsoby jejího zkoumání ve spektru příbuzných oborů (Archeologie, etnografie, dějiny umění ad. – Druhy hmotných pramenů: sídla, obydlí, předměty denní potřeby, řemesla, zemědělství, odpad)
- 2) Krajina jako pramen poznání minulosti (Člověk a materiály; kosti, kámen, keramika, kovy. – Organické materiály a jejich specifika)

- 3) Kultura každodennosti (Bydlení – vesnice a město, šlechtická sídla – hrady a zámky)
 - 4) Kultura starověku a její ikonografie (Antická mytologie a římské dějiny a reflexe jejich ikonografické tradice v evropském umění)
 - 5) Biblická a profánní ikonografie od středověku do moderní doby (Fauna a flóra v křesťanské ikonografii. – Atributy světců se zaměřením na střední Evropu a české země. – Ikonografie ve službách panovnické a státní reprezentace)
 - 6) Památka, autenticita, konzervování/restaurování (Základní historické a terminologické vymezení pojmů v teorii evropské památkové péče)
 - 7) Dějiny památkové péče v českých zemích od středověku do současnosti (Příklady piety k vybraným uměleckým a stavebním dílům od středověku do osvícenství. – Klíčoví autoři teoretických postulátů – Alois Riegl, Max Dvořák, Bohuslav Slánský, Václav Wagner, Zdeněk Wirth, Dobroslav Líbal ad. – Klub Za starou Prahu a další občanské památkové iniciativy a jejich činnost)
 - 8) Základní principy ochrany větších urbanistických, krajinných a sídelních celků – metody jejich poznání a interpretace (Městské památkové rezervace, městské památkové zóny, vesnické památkové rezervace. – Problematika starého vs. nového, tj. vztahu současné architektury a památková péče)
 - 9) Metodologie poznávání vývoje historických staveb a problematika umělecko-historického, památkového, kulturně historického hodnocení stavebního díla (Specifika terénní dokumentace historických staveb, moderní nedestruktivní metody, práce s výsledky stavebně-historického průzkumu v praxi památkové péče a dalších oborů)
 - 10) Aktuální mezinárodní a právní předpisy a současná organizace památkové péče v ČR (UNESCO – Světové dědictví, ICOMOS a jeho charty, památková legislativa v České republice)
-

Soudobé dějiny

- 1) Soudobé dějiny v moderní historiografii. Definice oboru, prameny a hlavní badatelské instituce
 - 2) Základní problémy vývoje mezinárodních vztahů od 2. světové války do současnosti
 - 3) Vznik, vývoj a pád sovětského bloku, 1945–1991
 - 4) Dekolonizace a světová politika ve 20. století
 - 5) Globalizace. Socioekonomické a kulturní trendy od 60. let 20. století do současnosti
 - 6) Totalitarismus a autoritarismus v teorii a praxi
 - 7) Společenské důsledky a kulturní reflexe světových válek
 - 8) Nacionalismus jako téma a problém soudobých českých dějin
 - 9) Resistance jako téma a problém soudobých českých dějin
 - 10) Vývoj české společnosti po pádu komunismu
-